

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő: HEGEDŰS NANDOR

Felelős szerkesztő: MARÓT SÁNDOR

MEGJEGYZÉSEK

a Gojdu-liceum tanári karának
memoranduma körül

*

Gyakorta van nekünk meglepetésben részesülünk, de legjobban ma hökkentünk meg, mikor a kolozsvári Infratireában a „Nagyvárad”-ról dühös cikket olvastunk ezzel a címmel: *Gyalázat és ezzel az alcímmel: Nagyvárad című lapot néhány elégedetlen tanár a tanféléi ité. kezű fórumává tette elő.* Szedte-vettét, gondoltuk, hogy mitunk mi ahhoz a szerencséhez, hogy a Gojdu-liceum afférja kapcsán így kiszerveessenek bennünket. Kiderül azután a cikk elolvasása után, hogy a Gojdu-liceum tanári kara kap ki velünk együtt, amiért — az Infratirea szerint — a Nagyvárad titján gyanúsítja meg. Gocan Simon főigazgatót és Pop Ioan liceumi igazgatót különféle viselt dolgokkal. Gyalázatnak tartja az Infratirea, hogy román tanárok egy zsidó-magyar lapban, nem pedig a felelős hatóság előtt akarnak pálcát törni a lentemlitett jó román hazafiak felett. És így tovább.

Mint hogy eddig is távol állottunk a Gojdu-liceum tanári karának ismeretes akciójától, most nem óhajtuk beölelni azt a kérdést, kinek állhat érdekében, hogy egy ilyen teljesen alapítatlan és elferdített közlemény keretében próbálja kompromitálni a professzorokat, amikor azt a hallatlan és szégyenletes tettet írja a terükre, hogy egy magyar lap szerkesztőségének ajtaján kopogtattak. Nem kutatjuk, miért egyeznek nem először erre a mellékvágyra terelni az affért, mert hiszen nem az Infratirea cikke az első közlemény, amely nem lát egyebet a tankerületi főigazgató és a tanári kar párbajában, mint a kisebbségi sajtó örömet.

De — mondjuk — nem megyünk bele ebbe a kérdésbe. Az Infratirea cikkével sem azért foglalkozunk, mintha elviselhetetlen csapás volna reánk, hogy az Infratirea hazaellenes bűnnek tekinti ha egy román ember — tegyük föl — a Nagyvárad hasábjait választja ki fórumképen magának. Hanem csaknem kizárólag azért érdekel bennünket ez a cikk, mert egyik tipikus megnyilatkozása annak, hogy miként lehet húsz sorban valamely kérdést a valósággal homlokegyenest beállítani, miként lehet még ma is hivatalos ügyeket, fejelemi vizsgálatokat az objektív eljárás teréről a nacionalista hangulat légkörébe átszúsztatni és milyen kínos erőfeszítéssel adja oda magát a sovinszta sajtó még ma is arra, hogy szégyennek bélyegezze azt, ha románok — esetleg — egy kisebbségi organumhoz fordulnak védelemért, vagy vádemelés céljából.

Kezdjük tehát a legelején.

Nem igaz az, hogy a Gojdu-liceum tanári kara a Nagyvárad szerkesztőségéhez fordult volna és bennünket kért volna fel, hogy Gocan Simon és Pop Ioan urak elleni feljelentésükben őket képviseljük. Ez a szörnyű vád őket abszolút alapítatlanul éri. Magunk sem vállaltuk önmagunktól sem az ítéző bíró szerepét már abból az egyszerű okból sem, mert a tanári kar memorandumát, amely a két előkelő tanügyi férfi ellen sorozatos vádakat

emel, nem ismerjük és így egyáltalában sejtelmünk sincs róla, hogy mik a konkrét vádak és hogy azok igazak-e? Aminthogy e percben, miután nagyjában már köztudomássá váltak a vádak, nem is hisszük el őket, mert jóhiszeműen becsületes embernek tartunk mindenkit, amíg az ellenkezőjét be nem bizonyítja. Gocan Simon tanügyi politikája nem szimpatikus nekünk, Pop Ioan urat a tavalyi zsidó-liceumi vizsga eseményei óta elfogott pedagógusnak tartjuk, ez azonban nem jelenti azt, hogy korrektségükben — akár materiális, akár morális szempontból — kételkedjünk. Mi abban a két cikkben, amely ezzel az ügygel a mi lapunkban foglalkozott, az események száraz regisztrálásán kívül egy hang kommentárt nem írtunk, állást senki ellen nem foglaltunk, a tanári kart nem védjük és Gocan és Pop urakat nem támadtuk. Az Infratirea írói, vagy sugalmazói tehát tisztára az emberek feledékenységére és újságlvasói felületességére utaznak, amikor azt hiszik, hogy az egész affért lehet a zsidó-magyar sajtó szidalmazásának csatornáján vezetni és hazafias buzgalommal elposványosítani. Mi tehát a döntő fórum szerepét nem vállaltuk. A tanári kar, vagy annak bármely tagja egyáltalában nem folyamodott hozzánk, nem kért fel bennünket, hogy ebben az ügyben — egy helyreigazításán kívül — bármit is publikáljunk.

De micsoda tudatos rabulisztika az, hogy itt a magyar sajtó leplelve akarják letakarni a vétkeket — ha vannak ilyenek — holott az egész affért a nacionalista *Universul* pattantotta ki. Mi igenis tudtunk már hetek óta róla, hogy négy tanár memorandumot nyújtott át a miniszternek a főigazgató és az igazgató ellen, de nem akartunk vele foglalkozni, nemcsak azért, mert a memorandum pontjait nem ismerjük, hanem főleg azért nem, mert sokkal jobban irígunk a botrányok szellőztetésétől, mint ahogy ellenfeleink azt felteszik rólunk, mondván gyakorta, hogy mi kéjjel hozunk minden bajt, kavarodást és skandalumot nyilvánosságra, ha románokról van szó. Tehát — ismétljük — nem mi magyarok és zsidók, hanem az uszító sovinszta *Universul* csinált a memorandum ügyéből nyilvános botrányt és mi csak az *Universul* tudósítása után foglalkoztunk a konfliktussal.

Még itt is azonban a legteljesebb óvatossággal jártunk el, tartózkodtunk tőle, hogy alkalmat adjunk arra a szemrehányásra, hogy íme mi boldogan aknázzuk ki a románok egymás közötti civakodását.

A Nagyvárad szerkesztőségéhez ebben az ügyben hoztak be nyilatkozatot is, de a közlésére nem került a sor, mert nem akartunk — a kötelező hírszolgáltatón kívül — a tanárok viaskodásába beleavatkozni. Ami interjúra, felvilágosításra az objektív és legszükségesebb riport szempontjából szükség volt, azt megszereztük mi, de természetesen nem feszítettük a húrokat. Nem reprodukáltuk a nagyváradi jogászfisúság tiltakozását, ami a *Sentinél*ben megjelent, amely szerint a tanári kar a kisebbségi sajtó nagy ujjongására meghurcolja felelőseit, nem közöltük le a tanári kar választát sem, amelynek egyik kitétele pedig — ami Apponyira és Siegescuira vonatkozik — különösen kapóra jöhetne nekünk

is, ha bennünket az egyes felek ellen bármilyen tendecia, vagy animozitás vezetne.

A „Nagyvárad” belekeverése tehát ebbe az egész odíózus kalamitásba: célzatos, gyanús, rosszhiszemű és igaztalan.

Ami tisztelettel és határozottsággal tiltakozunk most már ezeknek a tényállásoknak a leszögezése után az ellen, hogy valaki elvitassa tőlünk a jogunkat, hogy beleszóljunk, beleavatkozunk a Gojdu-liceum, az igazgató és a főigazgató ügyébe, la talán beleavatkozni kedvünk kerekedne. Nekünk teljes jogunk van beleszólni a román közélet mindenféle megnyilatkozásába és protestálunk az ellen a középkeleti fel-fogás ellen, hogy bármiféle hazafias cseleltre meggyalázó volna, ha mi a pártjára kelünk. Nekünk jogunk van adót fizetni, katonáskodni, taksákat kiiznani, de jogunk van minden állami közintézmény felett, minden közalkalmazott viselkedése felett bírálatot mondani és a mögöttünk álló önfizető, államot fenntartó kisebbségi közvélemény nevében bíraskodni is. Elvégre a Gojdu-liceum állami intézmény, Gocan, Pop, Mavrodí, Popa és a többi urak a mi adóállásainkból is fizetett köztisztviselők, turni kötelesek tehát, ha mi is ellenőrizzük az ő tevékenységüket és elviselni tartoznak a mi kritikánkat is, ha kritizálni akarunk. Hogy a Gojdu-liceumi tanácsadás olyan közügy, amely reánk is tartozik, azt mi sem bizonyítja jobban, mint hogy az egész afférre egy kisebbségi szülőnek a szerkesztőséghez intézett névtelen levele hívta fel a figyelmünket, amelyben a levélíró azt kérdezte tőlünk, nem tudjuk-e, mi az oka annak, hogy a Gojdu-liceumban olyan gyakran elmaradnak a tanórák és az ő fia sűrűn jön haza boldogan az iskolából azzal, hogy ma megint játszottak és hancuroztak a gyerekek az osztályban, mert a tanár úr nem jött be az előadásra. A gyermekek tanulmányi eredménye szempontjából tehát nem közömbös a kisebbségi társadalomra, hogy a liceum tanféléi tanít-e, vagy memorandumokat szerkeszt. De nem közömbös előttünk a memorandumok tartalma sem, mert a kisebbségi szülőnek is tudnia kell, hogy a tankerületi főigazgatóság és az állami gimnázium vezetése olyan kezekben van-e, amelyekre gyermekeit nyugodtan bízhatja. Visszautasítjuk tehát az Infratirea cikkének ezt a passzusát: „Mi is elismerjük a kritika jogát, ettől azonban nagyon messze van még az, hogy a Nagyvárad című lapot román kérdésekben szószékké formáljuk át”. Nem reflektálunk rá, hogy bennünket akár az Infratirea, akár Gocan, akár Mavrodí urak léptessenek elő állami közintézmények, vagy közalkalmazottak feletti tribünre, *Mi az ő megbízatásuk nélkül is az vagyunk és hivatásunkat ebben a minőségünkben is be fogjuk mindig tölteni.*

Ha néha román közügyekkel nem foglalkozunk eléggé, azt szokták hangoztatni persze, a zsidó-magyar sajtót nem érdeklik a román mozgalmak, nem érdekli a román intézmények sorsa. Bennünk van a gonosz országgróntó szellem — mondják. Ha pedig mégis mélyebben belenyulnánk valamely román kérdésbe, akkor ránszólnak: vissza, ehhez semmi közötök. Sehogy sem jó. Eszünkbe jut a torquemadai korok, amikor buzgó dominikánusok az inkvizíció kellemetlen módszerével akart-

ták kiüzni a halandókból az ördögöt. Ha a szerencsétlen megszállott ember a hatóságok alkalmazása folytán beismerte, hogy benne van az ördög, akkor bűnös volt saját önvallomása alapján, ha pedig kiállta a tortúrákat és nem vallott, akkor meg éppen egészen biztos, hogy benne van az ördög, mert csakis az adhat neki erőt az ellenállásra. Mi tehát végül is nyugodtan elviseljük a jövőben is ezeket a kellemtelen invektívákat, mert hiába vagyunk mi jóhiszeműek, a közjó, a közérdek és az állam üdvének a szolgálatára, egyesek az unalomig, a sűrű fogják bennünk hajszolni és felfedezni az ördögöt.

A pénzügyi tisztviselők román nyelvű vizsgája

Megírta már a Nagyvárad, hogy a pénzügyminiszter szigorú rendeletet küldött Maros Gábor pénzügyi inspektorának, amelyben felhívta a figyelmét arra, hogy a pénzügyi tisztviselők román nyelvű vizsgájára kitűzött határidő novemberben lejárt. Felhívta tehát a pénzügyi inspektort, hogy a tisztviselőket az államnyelv elsajátítására sűrűsse, mert aki a vizsgán megbukik, az rendelkezési állományba kerül.

Maros Gábor inspektor e leírásra azt jelentette a miniszternek, hogy a tisztviselők megelégednek közeledéseiknek, különösen az adók kivételére és benajtsa tekintetében.

A miniszter tegnap válaszolt a jelentésre. Értesítette a pénzügyigazgatót, hogy a pénzügyi tisztviselők román nyelvű vizsgájára utolsó határidőül 1925. április 1. napját tűzte ki, tehát addig igyekezzenek az államnyelvet minél tökéletesebben elsajátítani a tisztviselők. A pénzügyminiszter tehát elég jóindulattal van a pénzügyi tisztviselők iránt, nem télen bocsátja el a magyar tisztviselőket, hanem vár tavaszig. Akkor majd gondoskodik róluk az, aki a mezők liliumait felruhazza.

Egy színpadi elsőszólás

Martinek színész nyilatkozata

Martinek István színművésznek a Tatarjárás multikori reprize alkalmával történt ominózus elsőszólásával a bukeresti lapok türelmetlenebb része ma is tendenciózusán, felfújt cikkekben foglalkozik. Vannak lapok, amelyek azt írják, hogy Martinek elsőszólására a közönség valóságos ünneplést rendezett, némelyek sirtak, mások tapsoltak. A tényekkel homlokegyenest ellenkező híradásokkal szemben Martinek most az alábbi nyilatkozat közzétételét kérte szerkesztőségünkötől:

A nagyvárad Regina Mária színház színpadán folyó évi október 31-én játszott egyik szerepemen kapcsolatosan úgy a bukeresti, mint a vidéki sajtóban tendenciózusan beállított cikkek láttak napvilágot, amikből joggal arra lehet következtetni, hogy én az inkriminált kifejezést szándékosan használtam volna. Az úgy teljes és helyes megvilágítása céljából bátor vagyok a román közvéleményt a következőkben informálni azért, mert a valóságnak meg nem felelő és a román közvéleményt alapvetően a magyar színészet ellen aláírózó cikkek alkalmasak arra, hogy egyrészt a magyar színészetet a román hatóságok részéről eddig tapasztalt jóindulatától megfosssa, másrészt, hogy egy színész karrierjét tönkre tegye. Művészember és mint ilyen az egyetemes kultúra szerény munkása vagyok, aki tisztán művészeti szempontból interpretálja bármely nemzet színiirodalmát és így csak rosszakarattal tekinthető fel a szándékosan ebben az esetben. Holyan is képzelhető, hogy egy Romániában megilletést kereső színész céltudatosan egyetlen egy szó kiejtésével tegye tönkre itteni pályafutását. Hiszen, ha szándékosan tettem volna, akkor bizonyára számolnom kellett a következményekkel is. Az úgy következményei pedig rám nézve katasztrofális lehet, mert ha a működési engedélyt nem adja meg a kultuszminisztérium, az egész szezonban szerződés nélkül maradok, pedig hát más kereseti forrásom a színészetén kívül nincs. Kivel tudnám még csak elhitetni, hogy a saját egzisztenciámat szándékosan akartam volna tönkre tenni.

A tényleg használt kifejezésre vonatkozólag a

közvéleményben különböző verzió kering, miért is szükségesnek tartom kijelenteni, hogy csupán az „oláh” kifejezést használtam minden jelző nélkül. A jelen volt közönség pedig nem hogy ujjongott volna, mint ahogy egyes lapok írták, hanem szinte az elejtett szó hatása alatt hangosan feljött. Ennek hatása alatt vettem csak észre, hogy a Budapestben cca 30-szor játszott és annyira belém rögződött szerep szövegét a figyelmeztetés dacára gépiesen, mintegy recitativé elmondottam. (Szükségesnek tartom megjegyezni, hogy ez a szó sehol a világon nem sértő tendenciájú.) Mindezt pedig a színházi törvényszék már ítélte felettem, amennyiben egy havi gázi elvesztésével sújtott.

Hogy a fentebb említettek csakugyan a teljes igazságnak megfelelnek, erre több, az előadáson jelen volt román előkelőség tanúságtételére hivatkozhatom. Határozottan cáfolom egyes lapok ama híradását, hogy én bármely magyarországi politikai szervezetnek tagja lennék. Én nem politizálok, én dolgozom.

Ezek után nyugodtan várom be a román közvélemény és az illetékes fórumok elfogulatlan, objektív szovinizmustól mentes ítéletét.

Oradea-Mare, 1924. november hó 12.

Martinek István.

Ki volt Pataky László

Hogy ki volt Pataky László és milyen nevet, dicsőséget hozott az egyetemes művészetnek, azt Nagyvárad kulturközönsége előtt aligha kell bemutatni. Ha föllapozzuk az 1890-ben Münchenben megjelent „Ausstellung des Werkstütern” című Almanachot, vagy a Képzőművészeti Társulat kiadásában megjelent „Nagy mesterek életrajzai” című könyvet, megtaláljuk a lexikonális sorokat sóspataki Pataky Lászlóról, aki 1859-ben született Zalánán. Budapestben, Münchenben állított ki először, majd a dicsősége és diadalai teljében levő Munkácsy Mihály — írja róla a lexikon — Párisba hívta legkedvencebb tanítványát és hazafait. Megnyitottak előtte Páris legelőkelőbb szalonjai és 1885-ben a Grand Palais-ben kiállította „Virrasztás” című monumentális vásznát és az „Utolsó út” című megrázó erejű festményét (ennek a rajza kerül kiállításra a Helikon mostani tárlatán is). A nagy aranyérmet kapta ezért Párisban. Amikor hazakerült Budapestre, a magyar sajtó már mint dicsőséges nagy mestert üdvözölte és 1888-ban a 6000 forintos Munkácsy-ösztöndíjat nyerte el.

Pataky Lászlónak kaprázatosan emelkedő művész-karrierje ezek után kapott csak igazi lendületet. Új képeivel a magyar Alföld népeletének költője lett, majd híres kurucképeivel, lovas tanulmányaiival bravuros teljesítményeket adott. A legnépszerűbb és legdivatosabb festője lett Budapestnek, akinek munkáit nagy összegekben honorálták a külföldön is. Alkotó erejének teljében gyilkos kór támadta meg a nagy mestert, az ecset kihullott kezéből és 1912. március 2-án Alvincen, az egész nyugati kultúra és festőművészet gyászára, meghalt.

Ami ezután következik, szintén jól ismertek. Pataky László műveiből, vajmi kevés jutott a műkereskedők kezébe, hisze alkotásait még életében megvásárolták. Főúri és régi polgári családok őrzik munkái képei a forgalomból kivestek, csak a Pataky-családnál maradt meg hatvan darab képe a mesternek. Ezt a hagyatékot vásárolta meg most a Helikon és mostani házkiallításán, mely csak rövid ideig tart, tessék lehetőségre, hogy a viszonyokhoz mért szűk árakon vonuljon be gyűjtők otthonába a utolsó Pataky-kép. A kiállítás — tekintve az előkészületek nagy munkáját — mindevalóságosság szerint vasárnap megnyílna a nagyközönség előtt. Sajtóbemutató pénteken lesz.

Horthy—Fischer hangverseny

Ezidei hangversenyszezonunk egymás után töltődő eseményei dacára a közönség jelentékeny előkelő rétege nagy várakozással és elég nagy számban jelent meg tegnap a Katolikus Kór disztermben, hogy a város zenei életének két legújabb arca, ifj. Horthy Dezsőné, szül. Csighy Ella és asszonyt és Fischer Margit urleányt megismerhessék.

Izűlésük és ambícióik komolyságát már maguk a magas színvonalú program is bizonyítja, amelynek keretében kiváló képességeiket demonstrálták. Horthy Dezsőné „Rinaldó”-jából vett csodaszóariával nyitotta meg a hangversenyt, majd Perti Benedetto Marcello klasszikus szerzeményeit csodálatos teljességgel, ezek után nagy tettség mellett Azucena nagy áriáját adta elő a Troubadour-ból, hatalmas tömör szépségű alt hangján.

Ezután Fischer Margitnak, ennek a nagy meglepetéseket hozó és frappánsul dühítő zongoraművésznőnek szólószámai következtek, aki Chopin Cisz-moll Nocturnjét s utána a B-moll Scherzát adta elő férfikezeket szégyenbetevő erővel és akcentussal, biztos technikával és forró temperamentummal. A közönség mindkét számát zajos elismeréssel honorálta.

Szünet után következett a műsor várva-vártnépszerűbb része, amely Franz „Öszel” és „Gyógyulás”, továbbá Volkmann „Csalogánydalát”, Székely „Régi dal”-át tartalmazta, továbbá Liubayna egy szép magyar műdalát, amelyeket Horthy Dezsőné szívéhez szólnak, telve igaz érzéssel és költői hangulattal interpretált, minden egyes dalával viharos tapsokat provokálva. Vége sem akart lenni spontán fakadó forró ünneplésnek, amíg a jeles művésznő ráadásul Diczl Oszkár Liliomszálát végtelesen bensőséggel és bájjal el nem énekelt.

Nem fejezhetjük be referenciánkat anélkül, hogy a legnagyobb dicsőréttel meg ne emlíkeznénk Fischer Margit urleányról, mint rutinos, körültekintő és hatalmas anshlagját és temperamentumát mesterségesen fékmentő kísérőről.

Szegényes zenei közéletünkben mindkét művésznő megjelenése és letelepedése városunkba tekintélyes gyarapodást jelent.

Legfinomabb angol férfi- és női szövetek gyári árban

Spiegel & Olárynál

ugyisintén belés árak prima minőségben.

APOLLÓ MOZGÓ

1924 november 14—15-én, péntek és szombaton

RABSZOLGAKERESKEDŐK

dráma a kínaiak életéből Amerikában, 7 hosszú felvonásban.

A főszerepben: a legszebb, legbájosabb amerikai mozisínész — **Constance Talmadge**

A első keresztényszocialista képviselőjei Romániában

Kolozsvárról jelentik: Dr. Misca Romanusz elhalálása következtében megválasztott dési választókerület mandátumát megindultak a választási harcok.

A választás határidejét december 2-ra tűzték ki. A liberális párt Mosoiu Tibenius Mosoiu tábornok igen tehetséges és meghívott fiát jelölte. Az ő érdekében munkában már asztaliós gyűlést tartott, amelyen Mosoiu tábornok is részt vett. Ezzel kapcsolatban a jelölt érdekében.

De jelöltet állítottak már a többi pártok is. Az averescanus-párt Bocu József jelölte, aki az ezelőtti parlamentnek tagja volt.

A román nemzeti párt jelöltje dr. Dobos Aurél és ezen a választáson fogja lenni a legelső jelölt, aki keresztényszocialista programmal jelöltette magát, a Malaiu Titus.

A választások eredményét nagy érdeklődéssel várja az egész román politikai élet.

Vagyonelkobzási indítvány áboru okozói ellen a magyar nemzetgyűlésen

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés napi ülését két ügy dominálta. Az egyik skütti-féle csalásra vonatkozó interpelláció, illetve az igazságügyminiszternek terpellációra adott válasza volt.

Pesthy igazságügyminiszter az Esküthen interpelláló Györkynek azt a választ adta, hogy a hozzáintéztet kérdések a bíróságnál van helyük. A földművelési miniszteriumból elvitt aktákra vonatkozólag azonban kijelentette a miniszter, hogy azok közül sokat találtak a őrség által le is foglaltattak, amikor ott lakásán januárban házkutatást tartottak.

A választ a Ház tudomásul vette. Pesthy igazságügyminiszter beszéde Rupert a Károlyi-féle vagyonelkobzási ügyében szólalt fel. Rupert azon az alaptételre támaszkodik, hogy a Károlyi ellen folyamatban lévő bírói eljárást, mert a Károlyi terhére ott cselekmények főlték a bíraskodás a nemzetgyűlést illeti. Azért szólal fel, hogy — hogy megvédje a nemzetgyűlés jogait s tiltakozik ellene, hogy a nemzetgyűléstől a bíraskodás jogát megvonják.

Utál Sréter volt hadügyminiszternek közlésére, mely szerint az egykori kecskerkommandó már Podgoricánál kötötte a fegyverszünetet, tehát a hadgyűlés passzivitása, bénitása nem a Károlyi volt. Magyarország mostani kormány — folytatja az interpelláló — a hálnálalt a flotta parancsnoka volt s már 30-án tálcán nyújtotta az egész haderőt az antantnak, pedig mint a párisi tárgyalásokon kiderült, Magyarország és Anglia nem is kívánta az észfölttát, hanem csak annak egy részét. Károlyi Mihálynak csak egy bűne van és az, hogy az ország lakossága az ő nevére fű a földreform igazságos végrehajtására ügyét.

Kétségteljesen továbbá Rupert, hogy ha Károlyi en eljárást folytatnak, vonják vád a vágháboru okozói is. Végül pedig terjeszti interpellációját:

„Haandó-e a kormány a Károlyi-féle vagyonelkobzási, mert a fennálló törvények alapján megszüntetni? Hajlandó-e a kormány tudomásul venni a tényt, hogy Magyarországot azok tették tönkre, akik háboruba vették? Hajlandó-e a kormány vagyonelkobzási pert indítani azok ellen is, akik a hátru kitérésért felelősek?

Az üléste fél kilenckor ért véget.

A vámcsempészek bűnügye a bíróság előtt

Elitelték Szende Károlyt és Barbat Titust

Szeptember hónapban nagy port vert fel Nagyváradon az a selyemcsempészet, amelynek középpontjában Szende Károly, Bárdos Jenő kolozsvári kereskedő, Pollák-Lengyel Jenő, Barbat Titus, Haracius határrendőrségi kapitány állott. A törvényszék Bogdan-Manea-tanácsa tegnap tárgyalta a csempesempészesi pert. Szende Károlyt P. Bancilla János, Barbatot Tacian Roman és P. Lengyel Jenő dr. Zigre Aurél képviselőiben dr. Marcus Péter védte. Az elnök bejelentette, hogy több tanu és egy vádlott, Bárdos Jenő nem jelent meg a tárgyaláson. A védők arra kérték a bíróságot, hogy a Bárdos ügyét válassza szét a bíróság. Ezt el is határozzák, majd a vádirat felolvasása következik.

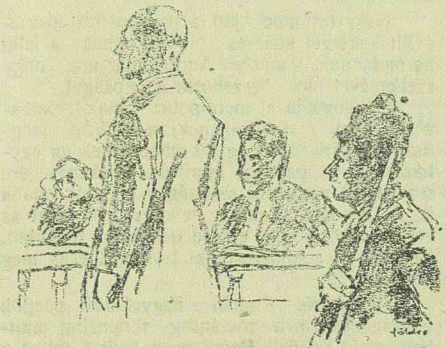
Nagyon sokan érdeklődnek a per tárgyalása iránt. A hallgatók között sok a vámos. Néhány kereskedő és egy feltűnően szép, elegáns hölgy. Bizonyosan Keleti Gizi szereplése érdekli.

A vádlottak közül csak Szende Károly van letartóztatásban. Mögötte fegyveres őr ül. Elsőnek az ő kihallgatását kezdi meg a bíróság.

— Bűnösnek érzi magát?

— Nem, mert nem csempésztam.

Elmondja azután, hogy tényleg beismerő vallomást tett, de ezt azért tette, mert félt Sovrea vezetőügyszől, aki keményen lépett fel a kihallgatáson vele szemben. Azzal a pénzzel, amit Bárdostól felvett, az tartozott neki. Barbat rendőrtisztviselőt azért keverte bele az ügybe, mert az ő nevét ismerte. De Barbat nem hagyta megvesztegetni magát.

Szende Károly, a selyemcsempészet fővádlottja

Lengyel Jenő kijelenti, hogy nem érzi magát bűnösnek, mert nem tudta, hogy mi van abban a csomagban, amit nála hagytak.

Spanoide Constantin bukaresti földbirtokos az első tanu. Az ő automobiljában hozta át Barbat a csempészárúval megrakott koffert, anélkül persze, hogy Spanoide tudta volna, mi van a koffertben. Ezután Irimie vámtisztet hallgat-

ják ki. Ő fedezte fel a csempészt. Ennek a történetét elmondja.

Manea elnök (Szendéhez): Igaz, hogy ön felajánlotta Irimie vámtisztnek, hogy csempészenek együtt?

Szende: Ez nem áll elnök ur. Nekem egy alkalommal azt mondta Irimie, hogy miért hozok én árut a vámon keresztül, amikor ő — Irimie — becsempészné. Én visszautasítottam Irimie ajánlatát.

Barbat Titus határrendőrkapitány

— Nem szükséges, azt hiszem, nekem bemutatni Irimie urat, tessék megkérdezni a kereskedőket, ők nagyon jól ismerik. Irimie ur a várad kereskedők vámpírja, szípolozzák őket. Ide áll engem vádolni minden bizonyíték nélkül, hisz neki a vámbírságból a harminc százalék a fontos.

Dr. Bancilla, Szende védője: Ne ragadtassa el magát.

— Kérem, úgy védekezzek, ahogy tudok. Ezt meg kellett már egyszer mondanom, — felelte ingerülten Szende.

A tolmács átfordítja román nyelvre Szende szavait, mire Manea elnök a következőket mondja Szendének:

— Eddig azt hittem, hogy ön egy gavallér, de csalódtam. Most ön másokat rágalmaz, a helyett, hogy önmagát védene.

Most behozzák a két hatalmas bőröndöt, amelyben becsempészték a selymet. Spanoide bukaresti kereskedő felismeri azt a bőröndöt, amelyet Barbat komisszár az ő autójára tett. Szende is elismeri, hogy a koffert az övé.

Zlatescu vámfőnök a következő tanu. Elmondja, hogy jelen volt, amikor dr. Sovrea Valér vezetőügysz és Daciu inspektor kihallgatták Szende Károlyt és Keleti Gizit.

Elnök: Igaz, hogy ön is kényszerítette Szendét a beismerő vallomásra?

— Nem kényszerítette Szendét senki a beismerésre.

Elnök Szendéhez: Ön az ellenkezőjét vallotta.

Szende: Igaz is elnök ur. Daciu inspektor ur úgy beszélt velem, mint kocsis a lovával. Sovrea vezetőügysz ur olyan agresszíven kezelte, hogy jobbnak láttam mindent beismerni. Azt is bevallottam volna, hogy gyilkoltam.

Zlatescu: Az bizonyos, hogy nem adott be egy 1 lei 50 banis béléggel ellátott kérvényt Szendéhez, hogy kérdéseire

DORIAN FILMSZÍNHÁZ

Péntek, bemutató

Maxim mulató csillaga

Szalón vigjáték 6 felvonásban.

A főszerepben:

P. MENICHELLI.

feleljen, sem a vezetőügyész, sem Daciu inspektor. Szigorúan beszéltek Szendével, úgy mint egy ügyész a bűnössel beszélhet.

Dr Békefi Gyula, Lengyel Jenő apósa úgy vallott, hogy a csempészés napján, augusztus 31-én Lengyel Jenő otthon volt egész nap. Saintgeorgan kapitány a 86-ik gyalogezredből és Danciu főhadnagy jelentéktelen vallomást tettek. Judea Flóra, a Metropol-szálló inasa a következő tanu. Elmondja, hogy Szende utasítására ő vitte el a két böröndöt Lengyel Jenő lakására. Több jelentéktelen tanuvallomás után Keleti Gizi, Szende menyasszonya a következő tanu. Huszonkét éves, feltűnően elegáns színésznő. Az elnök kérdéseire elmondja, hogy válik férjétől, Glück Istvántól. Ha valópére befejeződik, Szendéhez megy feleségül.

Arca halottféhér, amikor az elnök elé lép. Fehér zsebkendőt tart az ajkához s halkán felel a kérdésekre.

— Nagyságos elnök ur, én vőlegényem üzleti ügyeiről nem tudtam soha semmit. Nem avatott bele a dolgokba.

Szenes Sándor kereskedőt a védelem kérésére hallgatta ki a bíróság. Ugy vallott, hogy augusztus 31-én este együtt voltak a kávéházban. Így hát Szende nem lehetett ugyanakkor Borson is.

A tanuk kihallgatásával Manea elnök befejezettnek tekintti a bizonyítást.

Mussu Lucian ügyész emelkedik szólásra és elmondja a vádbeszédet.

Szigoru megbüntetését kéri a vádlotnak, különösen Barbat megbüntetését kéri, mert ő köztisztviselő és így duplán súlyos a cselekedete.

Dr Bancilla János ügyvéd, Szende védője beszélt ezután. Ugy véli, hogy az összes nyomozati iratok feltevéseket tartalmaznak, amit Szende a vámnál mondott, azt erőszakkal vették ki belőle. Megállapítást nyert, hogy Szende nem volt Magyarországon, mert ott körözik, így tehát nem is csempészhett. A vámhivatalnál fenyegetések hatása alatt vallott, de a vizsgálóbíró előtt mindent visszavont. Szende egy budapesti cég megbízottja volt és ettől a cégtől hozott Szendének Weisz József pesti speditőr két kofferben árut Temesváron keresztül. Az árut elvámolták Temesváron, ezt igazolják a becsatolt vámpapírok. Szende nem csempészett, ezt nem bizonyították be. Felmentést kér.

Tacian Roman ügyvéd, Barbat rendőrkomisszár védője, hosszú beszédben igyekszik bizonyítani védelem artatlanságát. Nem jöhetett át a határon fényes napral két börönddel úgy, hogy senki sem látta. Vallomását kieroszakolták a vámnál, az bizonyító erővel nem bír. Kéri a felmentését.

Dr Marcus Péter, Lengyel Jenő védője, kéri védelem felmentését. Az ő nevét egyetlen tanu sem ejtette ki, mint Szende barátja került bele ebbe az ügybe. Kilenc napig vizsgálati fogoly volt, kéri a bíróságot, rehabilitálják, aki csak egy felmentő ítélettel lehetséges.

A védőbeszédnek elhangzása után Mussu ügyész emelkedik újból szólásra és megvédi dr Sovrea Valér vezetőügyészt a vádlottak és védelem részéről ért támadások szemben. A vezetőügyész — úgy mond — nem kényszerített senkit vallomástételre.

Ezután a bíróság ítélethozatalra vonul vissza. Rövid tanácskozás után Manea elnök kihirdeti az ítéletet, mely

Szende Károlyt bűnösnek mondja ki csempészésben és ezért kilenc hónapi fogházra, Barbat Tituszt

hat hónapi fogházra ítélte, Lengyel Jenőt pedig felmentette.

Mussu ügyész az ítéletben megnyugodott. Az elítéltek főlebbztek.

Görög keleti lelkészek kongresszusa

Tegnap délelőtt tartotta meg az erdélyi gör. keleti lelkészek „Saguna” szervezte Nagyváradon ötödik évi kongresszusát a vármegyháza nagy termében. A kongresszuson nemcsak a papság, hanem a világi társadalom tagjai is nagy számmal vettek részt. Ott voltak többek között: Balan Miklós nagyszebeni érsek, Ciorogaru Romulusz, dr Popovici Miklós, dr Zigre Miklós, dr Lázár Aurél, dr Bucico Coriolan, Jacob József, Bárdossy Cornél, Barbu Romulusz, dr Cozma Gábor, Fildán Viktor, Hoványi Gyula, Fildán Emil és még igen számosan. Az asztalfőn helyet foglalt Cantacuzino hercegasszony.

A kongresszust dr Ciohandu esperes, a Saguna-egylet elnöke nyitotta meg. Nagyszabású előki megnyitójában vázolta az erők egyesítésének szükségét az egyház érdekében. A lelki és vallási újjászületés útjait ilusztrálta és a lelkesítő hivatás teljesítésének kellékait fejtette. Hosszasan beszélt az új egyházi alkotmány felépítéséről. Majd az apostoli teendőkre tért át és külön részt szentelt annak a kérdésnek, miként lehetne az ifjúságot az apostoli munkának megnyerni. Ezután üdvözölte Balan érseket, Ciorogaru püspököt, Popovici prefektust, Scriban archimandritát, Lázár Aurélt, az Astra képviselőjét, Bárdossy és Dumitrescu espereseket, Cantacuzino hercegnőt, Bucico Coriolan polgermestert, Horváth Endrénét, a román négyelet elnöknőjét, Gocan Simon főigazgatót, Hoványi Gyula dékánt.

Ezután Balan érsek metropolita üdvözli a kongresszust.

Nagy örömmel jött a metropolita összegyűlt lelkészei közé és üdvözölte annak a lelki harmonizációnak, amely Andrei Saguna nagy szellemével most összehozta a papságot.

Hangoztatja a metropolita annak fontosságát, hogy a világi elemek a lelkiélet megtisztítása érdekében együtt működjenek az egyházakkal. A papság apostoli tevékenységére ma sokkal nagyobb szükség van, mint valaha is. A „modern” kultúra lelki falakat vont az emberek közé és elégedetlenséget teremtett. Krisztus és a krisztusi élet javíthatja csak meg az életet.

Ciorogaru Román nagyváradi püspök visszaemlékezik a románság történelmi múltjára, majd üdvözli Balan metropolitát ebben a püspökségben, amelynek labraállítására neki köszönhető. Reámutat a papságnak az elmúlt öt esztendő alatti tevékenységére és kéri a papságot, a jövőben is teljesítse be történelmi hivatását.

Üdvözli a megjelent vendégeket és a kongresszus összes tagjait.

Dr Popovici Miklós prefektus a következő szónok.

— Nem csak mint a kormány képviselője üdvözölöm önöket, — mondja prefektus, — de mint lelki testvérek is, hiszen a nevem is mutatja: az én apám is papok voltak.

— Az egyetemes gondolatának apostoli a papok voltak és nem akarom az iskolák nagy érdemeit leszálítani, de meg kell állapítani, hogy a görög orthodox papságnak a nevelés körül is mulhatatlan érdemei vannak.

— És most sem lehet letenni a fegyvert, hogy az évszázados álmok beteljesültek. Harcolnunk kell az alkoholizmus, a pusztító nemi betegségek és a lelki lezülles ellen, éppen ezért szükséges az egész társadalom szervezeti összetartása.

Scriban archimandrita a lelki élet meg-

tisztulásának szükségességét hangoztatja és sikert kíván a kongresszus munkájához.

Cantacuzino hercegnő az Orthodox Római Asszonyok Nemzeti Szövetsége nevében üdvözölte a kongresszust. Hosszu beszédben nyilatkozott reá a mai korban uralkodó erkölcsi lejtásra és romlottságra. Meg kell kezdeni a munkát a morál megjavítására, mert morál és a nemléti kérdéseket vezető fel. Egyik és a régi királyság egyesítse erejét ezekkel elérése érdekében. Ezután a konkordancia eleni harcra hívja fel a papságot. A hercegnő vehemens szavakban kelt ki a konkordancia megköltése ellen.

A kongresszus tagjai percekig tapst és éljenek a hercegnő.

Dr Lazar Aurel a román papság kulturálisát vázolta és tolmácsolta az üdvözlését.

Gocan Simon tankerületi főigazgató a ifjúság nevében köszönti a kongresszust.

Dr Bucico Coriolan a város nevében üdvözli a vendégeket.

Ciohandu elnök felolvasta a kihoz, a püspökhöz és a kultuszminiszterhez intézett üdvözlő táviratokat. Közkíváncsian határozta, hogy Jorga professzort üdvözöli a kongresszus. Az elnök köszönt mondott a sajtónak is, amely elősegítette a kongresszus rendezését.

A délelőtti ülés ezzel véget ért.

Délután az Andrei Saguna egyesületi segélytestét olvasták fel. A költségetest leheteti anyagiak hiányában úgy összeáll, hogy kulturálisokra még többet fordíthassanak. Ezért dr Lazar Aurél felál és kulturális maga részéről 5 ezer lelt ajánlott a Lazar adományát nagy óvációval köd meg a kongresszus. Utána dr Popovici prefektus, Balan metropolita és Cantacuzino cegnő 5—5 ezer lelt ajánlottak az egy kulturálisjaira. Majd a kisebb papok jelentek és rövidesen ötvenezre lelt gyűlt össze. Konkordancia tárgyalására csak ma kerül.

* Legjobb arcszépítő Földes M krém.

* Ki árusít gyermek, fiu és cipő? Csak a „Fecske” áruház Zsigmond és Adler Str. Nic. Jorga (Zöldfa) 8.

Harisnyák, keztyűk, selyemsá nyakkendők nagy választék

Szenszki Miklós

dívtáru üzletében 1650 Sas-pass

A DOROTHEUM

vasárnapi árverése

ismét pont 10 óra-

kor kezdődik, a volt

premontrei Gimnasiunban,

Strada Postei (vult Uri-utca)

Gondoskodás történt arról is, hogy a likum teljes számban elhelyezhető legyen árverési teremben és hogy mindenki j

hassa az eladás alá kerülő tárgyat. A mostani árverés anyagában felfal mindenki, amit keres: Butor, szénes cellán, a legfinomabb műtárgytól a egyszerű használati tárgyig, felhalmozva a vasárnapi aukciót.

A NAGY CIPŐELÁRUSÍTÁS!

GONDA TESTVÉREK Cipőáruházában Bulv. Regele Ferdinand 5

vevőink egyenes kívánságára meghosszabbítottuk, hogy ezen kedvező alkalmat mindenki kihasználhassa. — Tálhalmozott raktár mi az összes raktáron levő női-, férfi- és gyermekcipőket minden elfogadható árral elárusítjuk. — Wimpaslogi hó- és sárpók legjobb minőségben.

Gocan Simon főigazgató a testi fenytéket elítéli

A napokban a Nagyvárad egy le-
let közölt, amelyet egy tanár küldött
ét az iskolájában tanuló diákok szülei-
ek s ebben kéri őket, hogy egyezzenek
le a gyermekek testi fenytékekkel való
mitásába.

Mi azonnal állást foglaltunk a kísérlet
len, amely a szülők előzetes jóváhagyá-
val akarja a testi fenytéket a tanítás
közé bevenni. Felszólalásunknak
szülők között is nagy visszhangja támadt
értelmezésünk szerint dr. Gocan Simon
nkerületi főigazgató maga elé rendelte a
lkekben közölt levél iróját s megtiltotta
ki, hogy a testi fenytéket alkalmazza a
lakok tanításánál, egyuttal megállapította,
gy a szülőkhez irt levelet a főigazgató s
iskolaigazgató tudta és beleegyezése
lkül küldte szét. A tanárnak meg kell
nni a szellemi eszközeinek arra, hogy a
nítására bizott diákokat a megfelelő
ányban vezesse.

Kiváncos, hogy a főigazgató intelmét
ás iskolákban is megszívleljék, mert a
esti fenytékek kezd elharapózni.

Egy éjszaka Velencében

Két éve a Tarka-est, tavaly a Japán-
arnevél volt a szezon egyik legkiemelke-
őbb mulatsága. Sikerben és hangulatban a
Velencei éj" követi ezidén az izraelita
úrvaház szokásosan stílusos, előkelő és
xclusiv báljait. Egy velencei álarcosbál
ok-sok szenzációja kimeríthetetlen kű-
orrárnak ígérkezik az ötletekben külön-
en schase szegény váradai publikum ré-
zére.

A rendezőség, a szigorú ötös-tanács,
zuttal inkább az élet, mint a halál felett
önt s a hölgyek fiúikája már eddig is ki-
űnc szenziroztat talált, hogy a Kereske-
lmi Csarnok termei december 13-án egy
énvleges velencei éj illúzióját keltsék.

Megkísírozák a Szent-Márk-teret,
vizont a galambok is igaziak lesznek. A
sóhaiok hídja az alkalommal csak azok
számára lesz sóhajts, akik nem láthatják
meg. A piazza lámpinjai alatt csoda-színes
átványt fognak nyújtani a felvonuló gon-
doliererek dogaressák, spadassinók, a stíl-
szerűség kedvéért nem hiányoznak majd a
lazarónik sem és a rendezőség gondosko-
dik egy farsangoló hamisítatlan velencei
mórról.

A szovjetek bocsánatkérését követelnek az angoloktól

Herriot köszönete Baldwinnek

Londonban a minisztertanács tegnap
újra foglalkozott a Zinovjev-féle levél
ügyével. A konzervatív kormány igen kel-
lemetlen helyzetben van, mert sürögősen
válaszolni kell a szovjeteknek bocsánatké-
részt kívánó jegyzékére. Valószínű, hogy
végleges válaszával előtt a levél való-lisá-
gát még egyszer megvizsgálják.

Érdekes, hogy Newyorkban ugyaneke-
kor a szenátus külügyi bizottságának elnö-
kéül kiszemelt Borah szenátor kijelentette,
hogy Európát csakis úgy lehet talpraállí-
tani, ha Amerika elismeri a szovieteket.

Londonból jelentik: A Baldwin-kor-
mány tegnap tartotta az első miniszterta-
nácsot, mely hétfőnegyed óráig tartott. Meg-
beszélést folytattak arról a politikáról, me-
lyet a parlament előtt trónbeszédében kö-
zölnek. A Manchester Guardian azt írja,
hogy Baldwin elhatározta, hogy a kül-
ügyekért lord Curzonnak engedi át a fe-
lelősséget, ami bizonyosan kellemetlenül
hat a franciákra.

Herriot a francia nagykövethoz Lon-
donba a következőket táviratozta:

„Közzölje Baldwin miniszterelnök úrral,

milyen nagy értéket tulajdonítok szívélyes
nyilatkozatának, melyet a londoni konfe-
rencia alatt tanusított magatartásomról és
arról a támogatásról tett, melyet a politika
végrehajtásában számomra nyújtani haj-
landó."

UJDONSÁGOK

* A király távirata Ferenc József püs-
pökhöz, Kolozsvárról jelentik: Ferenc Jó-
zsef unitárius püspök tegnap táviratát ka-
pott a királyi kabinetirodától, amelyben
kifejezik az uralkodó köszönetét a leg-
utóbbi kolozsvári kongresszus alkalmával
hozzá intézett üdvözlésekért.

* Csökkent a bankjegyforgalom. Bu-
karestből jelentik: A Banca Nationala je-
lentése szerint november elsején 19 mil-
liárd 163 millió 519 ezer lei volt forga-
lomban, ami az előző hónaphoz viszonyít-
va, negyvenegy és fél millió csökkenést
jelent.

* Új vonalmegnyitások. Bukarestből
jelentik: A kormány hozzájárult a szegedi
iparkamara akciójához, hogy a Temesvár-
Zsombolya-Nagykikinda-Szeged vasuti
vonalat újból megnyissák. Együttal elyben
hajlandónak mutatkozik a Bukarest-Te-
mesvár-Szeged-Budapest-Bécs vasutvonal
szabaddátételehez, amely a legrövidebb
utvonal lesz a nyugat felé.

* A betörőkirály megszöktetett egy tí-
zenhatéves leányt. Kanyargós utca a kül-
városban a Szent Jeromos-utca, apró há-
zakkal, rossz járdával és az utca vége be-
torkollik a Kommandáns-rét zöld pázsit-
jába. Ami azután jön, az már nem Nagy-
várad, falu, Pecsözölös, Váradszentmár-
ton. A Szent Jeromos-utcának megint
szenzációja van. Boros-Bartha Vince, az
országosan körözött betörő, aki nem egy-
szer foglalkoztatta már az egész ország
sajtóját vakmerő kalandjaival, tegnap dél-
ben Nagyváradra jött és megszöktette
Szász Juliánna nevű 16 éves leányt, Szász
Rózsi hugát, aki nővérét azzal gyanusi-
totta meg, hogy édesanyjukat megmér-
gezte. Tavaly Szász Rózsi huga terhelő
vallomása alapján, fogházba is került és
csak akkor engedték szabadon és szüntet-
ték meg ellene az eljárást, amikor Szász
Juliánna beismerte a vizsgálóbíró előtt,
hogy nővére haragosainak biztatására val-
lott terhelően nővére ellen. A tavalyi kül-
városi szenzáció koronatanuja, a 16 éves
Szász Juliánna, tegnap megszökött Boros-
Bartha Vincével. A kisleánynak első sze-
relme volt a vakmerő betörő, aki nickkar-
teri fellépésével imponált. A szökes egyet-
len indító oka a szerelem volt, a lakásból
— szokása ellenére — semmit sem vitt el
Bartha Vince, csak a tizenhatéves kis-
leányt. Állítólag Bukarest felé mentek a
szökevények s a rendőség most körtáv-
íratban hívta fel a rendőrségek figyelmét a
szerelem párra.

Zoli, a törpe üzenete a jó gyermekeknek!
Mindenki jöjjön el vasárnap délelőtt
Fél 11 órakor a Dorian-filmszínházba,
Színre kerül: „Mackó ur kalandjai."

* Stern Ödön lakást épít kitélepitett
lakóinak. Dr Stern Ödön fatelemelő,
mint ismeretes, megvásárolta a Reg. Fer-
dinánd (Rákóczi) uti 15. számú házat, a
mely jelenleg oly leromlott állapotban
van, hogy valósággal patkány és poloska-
fészek. Dr Stern Ödön modern bérpalotát
akar emelni a düledékház helyén, amely-
ben most 15 egészen szegény, sok gyerme-
kes proletárcsalád húzódik meg. A város
el is rendelte ezeknek a szerencsétlen em-
bereknek a kilakeltatását, de Stern Ödön
nem teszi ki az utcára őket, hanem bead-
vánnyal fordult a városhoz, amelyben egy
olyan felek kiutalását kéri, amelyen a ki-
lakoltatott családok számára szükségla-
kást építhet. Dr Stern Ödön nemes inten-

ciói bizonyosan meghallgatásra találnak és
a város eleget tesz kívánságának.

* Seypel benyújtja kormánylisztáját.
Bécsből jelentik: Seypel kérte a nemzet-
gyűlés főbizottságát, hogy a kormányala-
kitásról indítványát később tehesse meg.
Valószínűleg kedden nyújtja be a kor-
mánylisztát. A vasuti forgalom kifogástá-
lanul megindult.

* Nagy álarcos bál. December 13-án
este 9 órától hajnalig tartó álarcos bál ko-
tilommal a Katholikus Kör nagytermében.
A rendezőség élén újságírók állanak.

* Áramszünet ma délbén. A villamos-
mű értesítése szerint ma, pénteken délbén
12--2 óra közt áramszünet lesz.

* A munkásszínház előadását a kul-
turbizottság technikai akadályok miatt e
hó 16-áról 23-ára halasztotta. Műsor:
Schaw: Blanco Posnet elárultatása, Vitéz
László: Akiknek egy a sorsuk.

* Halálozás. Tatar István és családja
szomorodott szívvel tudják, hogy szeretett
rokonuk: özv. Nagy Lajosné, szül. Szegedy
Eszter (Damjanich-u. 10.) f. hó 12-én, este
él 6 órakor, életének 62-ik évében, hosszas
szemvedés után, a Biharmegyei Közkórházban
elhunyt. Temetése f. hó 14-én, délután fél 3
órákor lesz a ref. egyház szertartása szerint, a
Biharmegyei Közkórházból a Rulikovsky-
temetőre, mely végítzességétélre az elhunyt
ismerősei meghívotnak. Ora tea-Mare, 1924.
nov. 13. Béke poraira!

Gyermekek, ide figyeljete!

„Mackó ur kalandjai"

Filmre kerül nektek

Dorian-filmszínház.

* Orvosi hír. Dr Izák Ferenc szem-
orvos hazaérkezett s rendeléseit szembe-
tegeknek ismét megkezdte Str. Avram
Jancu 15. a. (volt Kossuth Lajos-u., Füchsl-
palota. Rendel. d. e. 10-től fél 1-ig, d. u.
3-tól 5-ig. Szegény betegeknek mindennap
délután 2—3-ig ingyen rendel.

Nagyságos Asszonyom!

Ha különleges nőidivatárura

seiyem, csipke, szalag, bár-
sony es nőiruhaészekre van
szüksége, ugy azt kizarólag a

Szilágyi-cégnél

Bul. Regele Ferdinand
3 sz. szerezzeti be.

Divatujdonságok
naponta érkeznek.

Kabátra való selyemujdon-
ságok nagy választékban

* Grozavescu tiszteletére ünnepséget rendez a város. Grozavescu Traian, az ünnepekt énekes, a világ leghíresebb tenoristája, a jövő héten tartja nagyváradai koncertjét. Nagyvárad város tanácsa és román intelligenciája külön ünnepséget készít elő a művész számára, aki ezuttal búcsúzik Erdélytől. Most folyik kolozsvári vendégszereplése. Az ottani lelkes ünnepségnek nem érdektelen jelensége, hogy a magyar színházban folyik le, magyar előadás keretében, mert Grozavescu a román operával perben áll. A városi hangverseny iránt különben olyan nagyarányu az érdeklődés, hogy ajánlatos a belépőjegyeket jó előre megvásárolni.

* Sztpár Traianne orvosi igazolvánnyal mentette távoimaradását a vizsgálóbírói kihallgatásról. Tegnap kezdte meg dr. Palánka y Kálmán vizsgálóbíró a kihallgatásokat. Hidegkuti János meggyilkolása ügyében. Sztpár Traianne orvosi igazolványt csatolt be ügyvédje dr. Erdélyi Szevér útján, mely szerint betegsége akadályozza a vizsgálóbíró előtti megjelenésben. A többi tanukat mind kihallgatta a vizsgálóbíró.

* Az erdélyi neolog zsidók kongresszusa. Az erdélyi neolog zsidókat képviselő országos izr. iroda nov. 17-én Aradon országos gyűlést tart, melyen több, a felekezetet érdeklő fontos ügy fog tárgyalás alá kerülni. A közgyűlési meghívókat már kibocsátotta dr. Adorján Ármin, az országos izr. iroda lenőke. A közgyűlésre nemcsak Nagyváradról, de Kolozsvárról, Temesvárról, Brassóból, Marosvásárhelyről számosan jelezték részvételüket.

* Új rend a kazánvizsgálatokra. A kazánvizsgálatok díjt eddig az iparfelügyelőségél kellett lefizetni. Most a miniszter úgy rendelkezett, hogy a kazánvizsgálati kéréseket a Kerületi Munkásbiztosító Pénztárhoz kell benyújtani, ugyanott kell lefizetni az előírt díjakat is. A vidéki kazántulajdonosok szintén a Munkásbiztosító Pénztárhoz fizetik a díjakat, ahonnan hivatalból intézkednek a kazánvizsgálat megejtése végett az iparfelügyelőségnél. A díjak a pénztárról az ipar és kereskedelemügyi minisztériumhoz folynak be.

* Szabadon bocsátják a diákokat. Bukarestből jelentik: A Románia értesülése szerint a jassi-i merénylet ügyével kapcsolatos vizsgálat eddig nem produkált pozitívumokat a diákoszervezetek ügyében. Lehetségesnek tartják, hogy a vacaresti fogházban fogvatartott diákokat szabadon bocsátják.

* A Cion-templomban az istentisztelet péntek este negyed 6-kor kezdődik.

A nagy mesemondó postája a gyermekeknek:

Vasárnap, délelőtt fél 11 órakor Gyermekmatiné, olesó helyárrakkal A Dorian-filmszínházban.

* Új kereszthúros fekete zongora 45.000 lei Sternbergnél, Kishidőfő.

DIVATREVÜ
az
öltöztetés és vetkőzés
MŰVÉSZETE
DECEMBER HÓ 5-ÉN
a Városi Színházban

* Mikulás gyermekbál. December hó 13-án, délután 3 órától este 8-ig műsoros Mikulás gyermekbál a Kath. Kör nagyeremében. Kifőző uzsona, elsőrendű cigány.

* Szombatot tartó Zsidó Iparosok Egyesülete vasárnap délután 4 órakor saját helyiségében közgyűlést tart, melyre a tagokat ezennel meghívja. A közgyűlés tárgyai: a betegetek gyámlító intézmény újul való életbeléptetése. Vezetőség.

* Állami fémgyár Kiskapuson. Kolozsvárról jelentik: A hadügyi kormány elhatározta, hogy Kiskapuson állami fémgyárat létesítenek, ahol a hadsereg részére szükséges eszközöket és fegyvereket állítják elő. A gyár részére az agrárhatóságok kiadottak kétszáz holdnyi területet.

* Az a nagy siker, ami a Dorotheum eddig megtartott két árverését kísérte, arra enged következtetni, hogy ez esetben egy rendkívül életre való és bravuros vállalkozással állunk szemben. Az előadó, aki 200 leire értékelte holmiáért az árverés után, a legkellemesebb meglepetésére, 700, sőt 1000 leit kap, természetesen, hogy meg van elégedve a vállalkozással, míg a vevő, aki a megfizethetetlen üzleti árak helyett negyed- és nyolcad áron vásárol, szintén tökéletesen hiva marad ezeknek az árveréseknek. A publikum jelentékeny része azonban szemlélődőkből telik ki, akik tájékozódást akarnak szerezni az eladásra kerülő tárgyak és az árak milyenségéről. A Dorotheum minden vasárnap rendez árverést, de úgy látszik a heti egy árverés — legalább is az eladók szempontjából — kevés lesz.

* Kétszáz revolverlövés a mexikói parlamentben. Newyorkból jelentik: A mexikói parlamentben heves vita után kétszáz revolverlövés hangzott el.

* Betörési kísérlet egy városi ékszerüzletbe. Tegnap éjszaka Klein Izidor Str. Avram Iancu (Kossuth) utcán lévő ékszerüzletbe ismeretlen tettesek be akartak törni. Az üzlet udvar felőli falát kibontották, de nem az üzletbe, hanem egy élskamrába jutottak és a további munkát abba hagyták. A rendőrség nyomoz a tettesek után.

DISORET, kel emes és tartós illatuk az Ixia Chypre Origan és Belles Fleurs kölni vizek. — Kimérve is kaphatók a "SAVOLY" illatszertárban.

* Mint egy pompás Carneval-felvonulás, olyan színdarab bontakoznak ki a december 5-iki divatrevü kontúrjai. A kereskedők körében rendkívül nagy érdeklődéssel fogadták ezt az eredeti és minden tekintetben nagyvárosi ötletet, mely a legegyszerűbb formája a reklámnak. A divatruházak, szabócégek, cipészek, szőrmések stb. stb. tömegesen jelentkeznek a revüvel való részvételre s így a rendezőség a leg gondosabb kritikával válogatja össze a legelőkelőbb cégeket, melyek gazdag izléssel és pazar pompával vonultatják fel legújabb divatszencziójukat. A revü előadása a színházban lesz és fellép benne az egész társulat. Lelvilágosítással 8-55. telefon-szám ad d.u. 3—4-ig.

* Rimanóczy-utcán Kertész Reclam üzletében a raktáron található férfi öltöny kabát, a Raglán szövetek minden elfogadható árban kiadásra vár.

* Románia címűtára. A Rudolf Mosse cég kiadásában a jövő év tavaszán megjelenik Románia első nagy címűtára, amely tartalmaznia fogja a romániai közgazdasági élet minden tényezőjének pontos cím- és lakjegyzékét. A címűtár szerkesztési munkája a befejezéshez közeledik, éppen ezért a szerkesztő-bizottság két tagja a napokban Nagyváradra érkezik és meg fogja látogatni a helybeli vállalatok vezetőit, hogy a még hiányzó adatokat személyesen szerezzék be.

* Legmagasabb árban megveszem eladó értékét Sternbergnél, Kishidőfő.

* „KEGYELET” a Sas alatt.

* Tekintse meg vasárnap Sternbergnél kiállítását Kishidőfőnél.

Darvas naranyai a legjobb

LEGUJABB

Megindultak az osztrák vasutak

Bécsből jelentik: Tegnap, egész éjszaka lefolytatott tárgyalás után megegyezés jött létre a sztrájkoló vasutasok bizalmiférfiai és az államvasutak igazgatóság között. A megegyezés következtében az elmúlt éjszaka tizenkét órakor valamennyi pályaudvaron felvették a forgalmat, hógymától kezdve Ausztriában újból normálisan közlekedjenek a vasutak.

A jugoszláv kormány feloszlatja a Radics-pártot

Belgrádból jelentik: Jól informált körök véleménye szerint a kormány a Radics-pártot legközelebb feloszlatja.

TOZSDE

Zürich, november 13. Nyitás: Berlin 10 0-a 123 fél, Newyork 519 egyen., London 2391, Páris 2742, Prága 1545, Budapest 154 Budapest 0.0069 egyen., Bécs 0.0073 egyen.

Bukarest, november 13. Zárlat: De vizák: Páris 978, London 836, Newyork 183, Róma 800, Zürich 35 fél, Bécs 26, Prága 550.

Valuták: Font 835, frank 10, svájc 35 fél, lira 810, dinár 255, dollár 183, csztrák 26 fél, szokol 535.

Zürich, november 13. Zárlat: Berlin 10 0-a 123 fél, Amsterdam 207 fél, Newyork 519 egyen., London 2391, Páris 2740, Milánó 2260, Prága 1545, Budapest 0.0069 egyen., Belgrad 745, Varsó 99 háromn., Bukarest 285, Bécs 0.0073 egyen.

Budapest, november 13. A csütörtöki értékpapír-zárlat: Angol-Magy. 50, Magy. S. 454, Osztr. H. 166, Államv. 460, Keresk. b. 1120, Pesti Hazai 2980, Borsod Misk. 150, Bocsini 980, Borsodi szén 97, Köszén 3485, Urikányi 930, Globus 32, Salgó 560, Fegyver 980, Ganz-D. 2355, Láng 95, Első Bp. gőz 142, Izzó 780, Hungmütr. 128, Kartón 114, Cukor 2550, Österm 198, Rima 130, Vasutforg. 175, Phöbus 72, Lipták 19 fél, Guttman 775, Ofa 530, Naisici 2240, Trószit 160.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Péntek: Huncut a lány, B) bérlet premie bérlet.

Szombat d. u.: Mézeskalács, olesó helyárrakkal Szombat este: Huncut a lány, bérleten kívül, Vasárnap d. u.: Tatárjárás, mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap este: Huncut a lány, bérleten kívül Hétfő: Huncut a lány, A) bérlet.

— Huncut a lány. Az utolsó próbák folynak, ebből a nagyszerű operettből. Már teljesen tiszták a szerepek, az előadások. A második felvonás rögzítő jelenetét tiszteleg megújrazza a közönség és hasonló hatást kelt a harmadik felvonás halálkocsijai is, melyben a legmulatságosabb helyzetek váltogatják egymást. Az operettben Barna Sári, Betegh Bébi, Rohonczy, Bihari, Sós és Hevesi jutnak kitűnő szerepekhez, de részt kapnak az előrelátható siker

...örus tagjai és a Hetényi színésziskola növén-
...s, akik szenzációs táncot lejtene. Az új
...zeti zenei részét Békefi Mihály tanítja be, a
...dest pedig Hetényi Elemér végzi. A Huncut a
...y a B) bérletben és premierbérletben, szomb
...ésásnap bérleten kívül, hétfőn pedig A) bér-
...tencsereül szinre.

Küry Klára, a tiz éves csodagyermek vendég-
...eg a jövő héten kedden és csütörtökön este
...magyaradi színpadon. A gyönyörű és szenzációs
...tal üvészno a Kis lord címszerepét játssza. Küry
...ra művésztal tehetség, szenzációsan táncol, mű-
...zen hegedül és zongorázik és olyan színész-
...entn, hogy hozzá hasonlót ma sehol sem látha-
...ok, csöpp művésznő a Kis lord egyes felvonás-
...ain táncutadását is bemutatja, amennyiben a
...ekben klasszikus balettszámokat fog táncol-
...A is Küry Klára mindkét fellépése bérletben lesz.

Bródy Sándor emlékünnepezt tart a színház.
...nyit nagy magyar író emlékének mindenütt
...ok egy estét, ahol magyar színészek működ-
...gygyaradon a Bródy emlékünnepe szerdán es-
...le, amikor a halhatatlan író világot járt szin-
...a Tanítónő kerül szinre a legjobb szerop-
...tan. Előadás előtt Tabéry Géza író tart fel-
...st Bródy Sándor irodalmi jelentőségéről. A
...desti Tanítónő előadása bérletszínre megy.

MOZI

- Constance Talmadge az Apollóban.
...: azon keveseknek, kik valahányszor ját-
...nt, mindég más oldalról mutatkoznak be,
...eg újszerűt tudnak produkálni. Bájossága,
...ge mellett ennek köszönheti azt a híre-
...zt az az elismerést, amit a mozi híveinek
...en magának méltán kivívott. A Rab-
...kereskedők c. filmben Constance Tal-
...e, mint egy kis kínai leány mutatkozik
...darab híven adja vissza a kínai szoká-
...erkölcsöket s meghatóan tárgyalja a kis
...leány szomorú történetét. Constance Tal-
...e adja a kínai leányt. Észre se vesszük,
...változik át hangulata, a legbájosabb paj-
...ból a legmeghatóbb szentimentalizmus
...gyilvánulásáig. Kacag, sir, nevet, busul,
...égig tökéletes. Ez a művészele helyezi
...starok elitje közé s ezért övezi az elis-
...babékoszorúja homlokát.

- Premier a Dorlan filmszínházban.
...pénteken kerül először bemutatásra a
...m mulató csilaga" című 6 felvonásból
...szalon vígjáték, melynek a főszerepét az
...t filmszínész, P. Menichelli, az olaszok
...nce alakítja. Páris léha és érzelmes éjjeli
...túkrözi vissza a film, hol az éjszakai
...ló népszerű táncosnőjét az élet sodra a
...ri életbe hozza vissza. Az érdekes szü-
...film az 5, 7 és 9 óras előadásokon ke-
...sősorra.

Kugli

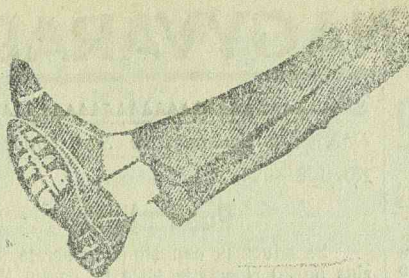
Irta: Bónyi Adorján.

Mindenki begyűlt a szalétliba. Fe-
...küldöttség ment a boros asztalhoz, a
...enybírák ünnepélyesen álltak a gyer-
...ényben és amikor a végrehajtó átadta
...a bronzórát, a zene örjítő hosszú
...huzott, mindenki viharosan kiabált, a
...asztalok mellett felálltak az urak és
...oltak. Feri kedvesen, szerényen mo-
...gott.

Tisztán éreztem, hogy most ő a leg-
...almasabb ember a városban, tán a leg-
...nb és a leghatalmasabb ember az egész
...gon.

Milyen rettentő jó lehet ilyen nagyon
...ynak és ilyen győztesnek lenni... ki-
...ndhatatlanul tiszteltem Ferit.

Vacsorához terítették, vacsora után
...etkezett a táncmulatság. Roppant jól
...am turós csuszával és pörkölttel, azt
...zem, vacsora alatt kissé el is bóbiskol-
...n. De amikor apám indítványozta, hogy
...in ideje lenne, hogy hazamenjek és le-
...űdjek, erősen tiltakoztam. Már bizony
...kis táncot megnéztek. Mikor az olyan

PALMA

kaucsuksarok és talp

ruganyossá és
zajtalanra teszi
járását, kiméli
lábát és cipőjét
Tartósabb
a bőrnél!

Mire a reformátusok tornyában kilen-
cet harangoztak, az udvart, amely jó szép
simára le volt agyagozva, kezdték telerep-
kedni fehér meg rózsaszín meg halvány-
kék női ruhák. Felmásztam arra a lajtör-
jára, ami a jégverem szalmásfalához tá-
maszkodott, innen pompás lesz a kilátás.

A hívősdő éjszaka jól felébresztett,
bátor nyitott kíváncsiak voltak a szemeim.
S az bizony szép is volt, az a szép forgó,
rezgő, ide-oda himbálódzó tánc oda alant.

Hanem legszebb volt, amikor Feri is
megjelent a táncolók közt és kezdett tán-
colni. Akkor megálltak az emberek, körös-
körül, gyönyörködve, csodálkozva, bémész-
ködve, mert hogy senki olyan gyönyörűsé-
gesen nem járta a táncokat, mint Feri. Jaj,
de irigyeltem, de szerettem, de büszke vol-
tam rá és most már biztos is voltam abban,
hogy sehol a világon különb ember Ferinél
nincsen.

De bizonyosan boldogabb sincs nála-
nál, hiszen mindenki bámulja és ő mindent
a legökéletesebben tud.

Elhatároztam, hogy ha nagy leszek,
olyan próbálom lenni, mint Feri. Ilyen ki-
válóan ügyes és ilyen borzasztóan boldog,
mint ő.

Különösképen egy kékruhás lánnyal
táncolgatott Feri, meg sétálgatott vele,
meg azzal beszélgetett majd mindig. Olyan
kis halványkék könnyű ruhában volt a
lány és a nyakán meg volt egy nagyon he-
lyes, vékony világoskék selyemszalag, fi-
noman megmáslizva oldalt.

Éppugy, mint délután a kuglipályán a
Király.

Elnevettem magam, amikor erre a ha-
sonlóságra rájöttem. S arra gondoltam, na
most megfigyelem, miként bánik el Feri
alaposan ezzel a kis kékmáslissal, mikor
már délután azt a másik kékmáslisat, azt a
nehezebbet, a Királyt, olyan gyönyörűsé-
gesen legyőzte.

Ezzel is csak úgy játszik ő bizonyo-
san, mint a délutánival s most megtanul-
tam tőle, hogyan kell majd az ilyen kis
lánvbábocskát leverni győztesen, hadd tud-
jam én is, ha majd nagy leszek.

Mert — nem tudom ugyan, mi lényege
van az ilyen leánnyal való macerálódás-
nak — de bizonyos, hogy Feri itt is úgy
intézi majd a dolgot, ahogy férfiember
csak legjobban tudja. S itt is majd tán
mindjárt körülállják az emberek s úgy
irigylük, bámulják: ni, a Feri hogy leverte
ezt a kis kékmáslisat...

Hát figyeltem őket. És láttam, hogy
ide-oda hurcolják egymást a fák alatt, el-

sétálva, meg-megállva, közelebb egymás-
hoz meg el-távolodva, andalgóan, meg
néha mintha veszekednének, szájuk kezük
mozog és Feri ki-ki egyenesedik néha, ko-
molyan, nyilegyenesen, maga elé bámulva,
mint délután a győztes dobás előtt.

S egyszer aztán megváltak egymástól.
A kékszalagos visszazaladt egy nénihez,
ki nyilván anyja volt neki s ott leült és
sugott-bugott neki, meg nevetégt is hozzá.
Feri pedig sokáig állt a kert végében, nagy
fa alatt, nem mozdult, keringnek a párok,
ahogyan ezt már a muzsika diktálja. Na-
gyon komoly volt; gondoltam, mert na-
gyot győzött, bizonyosan azért.

És lassan ellépdégett Feri egy távo-
labbi asztalhoz, hol senki se ült. Széket
huzott maga alá és lekonykolt. Nem moz-
dult, csak nézett maga elé a lámpásba, mi-
nek lángját lobogtatta furán erre-arra a
levegő.

Lemásztam és közel lopózkodtam hoz-
zá. Már megnéztem, most milyen, milyen is
egy ember, mikor nagyon nagyot, mindent
legyőzött és egészen boldog. És ül egye-
dül, mint egy eleven nagy Király.

Oldalt álltam, fa mellett s az arcát
néztem. Hogy megtudjam, én is így üljek
majd, ha nagy, boldog és győztes leszek.

Néztem az arcát és ezt láttam:

Nagy, tágranyított, mozdulatlan szemé-
ből könny csurog ki, vékonyan, ragyogva
és lassan meg lefele két oldalt az arcán.
Nem mozdul. Nem törli le. Hagyja csu-
rogni a könnyeit.

S fájdalom és bú és alázat és szégyen
ül az arcán.

Mintha nagyon-nagyon megverték
volna.

Nem mertem mozdulni, a szemem fel-
ment lassan a magas, sötét égre és meg-
sejtettem, hogy ezt a nagy, keverves, rém-
ségesen titkos életet legyőzni nem lehet.

(Vége.)

NYILTTÉR

Értesítés

Tisztelettel értesítjük b. üzletfeleinket, hogy
irodánkat Josif Vulcan (Nagy Sándor)-u. 1. sz.
alatt 3 üzlethelységgel lejjebb helyeztük át.

Tisztelettel:

Schreier Ágynökség

A legkisebb hirdetés ára 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy sor hirdetés
váltag betű

OKTATÁS

Gyakorlat szerzés végett jogi munkákat románra fordítok. D. Jász tetsze szerint. Román órái intellektuálkna adok. Címeket „Jogvezető” jellegűre kérek. 620

Győrstrás tanítás Mosoiu (Mezey Mihály u.) 14. — Ugyanott német, angol órák vehetők. 531

LAKÁS

Egy különbe áru szoba, fuvel, villanyfűtő, zongora vagy pianino díjazottan beadásra kapható. Címeket „Kis otthon” jellegűre kérek. 621

Keresek egy szuterin helyiséget, amely világos, eselleg a központban vagy közel hozzá. Cím a kiadóban. 654

Alkalmazás

Fiatlabb bejárót keres kétféle család azonnali betelepítésre. Jelentkezés délután fél 7-ig, vagy délelőtt Percul Stefan cel Mare (Tisza Kálmán-ter) 17., földszint, kapu alatt várja. 610

Mavi kétezer lei fix fizetéssel és száz lélekkel ügyes, intelligens nő vagy férfi kölsönkönyvtári előfizetők gyűjtésére keresetlik. Jelenkezni a Hegedűs Hirtapodában. 648

Fehérnemű varrást és javítást szép-n és jutányos áron vállal Horváthné, Rendes téglagyár, Várdvelence. 643

Adás-Vétel

Ebéd-éjszakai 4x5 méter és 2x3 méteres, valamint sportbundának való bizam és róka prém eladó Weinberger Str. Monasterii (Zárda-u. 1. sz.) 557

Eladó ház italmérési joggal, beköltözhető lakással. Cím a kiadóban. 630

Nagyon szép keleti perzsa átvető eladó. Megtekinthető a „Savoly” illatszertárban. 636

Egy fia átmeneti kabát és egy 38-as magasszárú nő cipő eladó. Str. Monasterii (Zárda-u.) I. emelet 1. 482

Pima, fehér, hántott kosár vessző mázasánként 960 Leiret kapható. Ugyanott aprított és méter műzla eladás házhoz szállítva. Máté József, Str. Lebadei (Haityu u.) 27. 637

Hódifarku cserén, békebeli jó minőségű, olcsón eladó Parkszállóban. 655

Jókarban levő szőrmefőrtő kabát beléshez megvételre keresetlik. Cím Sonnenfeld portás. Ny.

Topolya betétes új ház-szobák eladó. Str. Simeon Stefan (Bathien ucca) 28. 653

Pálkafest 440 literes, felszereléssel eladó. Strada Vianuța (Szt. János u.) 56. 650

Für. ökadat jókában levő megvételre keresek. Címeket a kiadóba kérek. 656

Diracțiunea Spitalului de Stat Oradea-Mare.

No. 168—924.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală, că în ziua de 20 Noemvrie 1924 la orele 10 a. m. se va ține licitație publică în localul direcțiunei B-dul Regele Ferdinand No. 31 pentru aprovizionarea cu cartoii, fasole, păsat (köleskása) și mazerea necesară spitalului pe iarna anului 1924—925.

În conformitate cu art 73—89 din legea contabilității publice, concurenții vor depune oferte închise sigilate cu garanția cerute de lege.

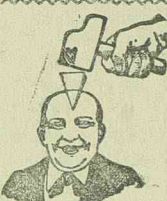
Cețul de sarcini se poate vedea la Direcțiunea Spitalului între orele oficioase.

BURGONYA SÁRGARÉPA PETREZSELYEM

és mindenféle egyéb főzelékfélék megrendésre házhoz szállíttatnak a

VIKTORIA R-T.

kertgazdaságából,
Bul. Reg. Ferd. (Rákóczi-ut) 53. sz.
Gerliczy-palota.

SZEGET UTOTT A FEJEMBE,

ruháimat miért szerzem be drágán hiszen a legolcsóbban elkészíti
Schreier Emanuel
uriszabó, Str. Cogal. Váradi Zs. 2.

EINL FÉLE PERGELT KÁVÉ

naponta frissen csak a
WURST cégnél
Regele Ferdinand-uton

Pénzkrízis folytán raktáromon lévő kitűnő gyártmányú, egész új kereszthúros lémszerkeze 3

**zongorák,
piannók és
perziaszőnyegeket
10% engedménnyel
árusítom még a készlet tart,**

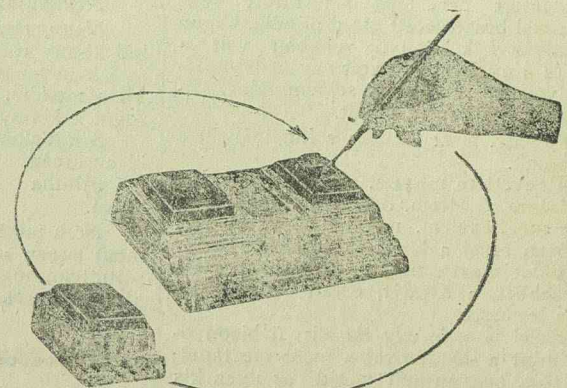
I. STERNBERG

Piața Unirii 2.
Telefon 13-45.

Eladó: Forgalmos helyen jó ház, átadó négy szobas lakással 400.000 Lei. Négy magánház átadó lakásokkal; három lakásos ház, átadó három szobas, fürdőszobás lakással; vidéki központban gőzmalom 40.000; 336 holdas föld birtok, benne 180 hold jó szántó, 20 h. erdő k. t. holdankint 5000 L.

Csapó, Str. Akadémia-u. 6, 3—6-ig

LE „PLUM'NETT” az állandóan zárt amerikai TÉNTARTÓ

Kizárólag:

SONNENFELD R.-T.

Oradea-Mare, Piața Regina Maria No. 3.
papíráruházában kapható.

Gőzgépeket kazánokat szerszámgepeket

új és használt állapotban vesz és elad

Mindenféle gépek javítását, átalakítását vállalja

Bizám M. gépészmérnök

Nagyvárad

Iroda: Strada Sf. Ladislau (Kőrös)-u. 27.
Gépműhely: Strada Ho-a (Báthory)-ucca 1

A nagyváradai izraelita hitközség

irodai teendőiben teljesen jártas, gépirast tökéletesen tudó

irodai alkalmazottat keres

Sajátkezűleg irt ajánlatot a hitközség Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utcai irodájába kérünk. Az állás azonnal elfoglalható.